

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.936/2016/3.

A tanács tagjai:

Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Gaudi-Nagy Tamás ügyvéd

Az alperesek:

I. rendű

Dr. Géczi Róbert Ügyvédi Iroda II. rendű

Az alperes képviselője:

Hyross Ügyvédi Iroda dr. Hyross Virág ügyvéd I. rendűért
Dr. Géczi Róbert ügyvéd II. rendűért

A per tárgya:

személyhez fűződő jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.314/2015/5-II.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 35.P.21.876/2014/24.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az I. rendű alperes között a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt házasság felbontása iránt folyamatban volt peres eljárásban az I. rendű alperes jogi képviselőjeként a II. rendű alperes járt el. A 17. sorszámú jegyzőkönyvben rögzítettek szerint a felperes részére átadásra került az Adolf Hitler fényképfelvételével ellátott borospalackja, továbbá a könyves szekrényéről készített fényképfelvétel, amelyen Adolf Hitlerrel és az ún. Harmadik Birodalommal kapcsolatos könyvek láthatók. A bontóperben a II. rendű alperes az I. rendű alperes képviseletében 2010. november 22-i keltezéssel előkészítő iratot nyújtott be, amelyre a felperesnek a nemzeti szocialista eszmékhez tartozó vonzódását adta elő annak alátámasztására, hogy a felperes gyermeknevelésre való alkalmasságát a „náci” eszme és nevelésmód kizárja. A felperes a korábban feloszlott Magyar Gárda Hagyományőrző és Kulturális Egyesület tagja volt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében kérte megállapítani: az alperesek megsértették a becsületét és az emberi méltóságát azzal, hogy a házassági bontóperben a 2010. november 22-én kelt beadványban náci eszméket vallónak minősítették, kérte az alperesek elégtétel adására, valamint személyenként 200.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését.
- [3] Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek azzal, hogy a Budapest IV. és XV. Kerületi Bíróság előtt folyamatban lévő 13.P.21.639/2009. számú perben a felperest náci eszméket vallónak minősítették, megsértették a felperes becsületét, kötelezte az alpereseket, hogy a jogsértésért 15 napon belül fejezzék ki a felperes felé sajnálkozásukat magánlevélben és ugyanezen határidőben fizessenek meg egyetemlegesen a felperesnek 50.000 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és rendelkezett az elsőfokú eljárási költség és illeték viseléséről.
- [5] A felperes és az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította, rendelkezett továbbá az első- és másodfokú eljárási költség és illeték viseléséről.
- [6] A jogerős ítélet indokolása szerint a perben nem volt vitatott,

hogy a felperes és az I. rendű alperes házassági bontóperében csatolt beadványban kifogásolt közlés vélemény. Nem tévedett az elsőfokú bíróság annak megállapításával, hogy önmagában a „náci” kitétel alkalmas lehet a személy becsületének csorbítására. A jogsértés megítélése során azonban figyelemmel kell lenni arra is, hogy a kifogásolt vélemény milyen közegben, milyen előzményeket követően vált ismertté. Ennek során jelentőséget kellett tulajdonítani annak, hogy a sérelmezett irat bontóperben került csatolásra, amelyben a közös kiskorú gyermek elhelyezése képezte a vita legfőbb tárgyát. Nem kétséges, hogy ezekben az ügyekben általánosságban is érzelmileg túlfűtött, kiélezett helyzetek adódnak, melyben a szülők a gyermekeknek a gondozásukba történő elhelyezése érdekében olyan adatokat is a bíróság tudomására hoznak, melyek esetlegesen a külvilág elé nem tárt magánéletükkel, családi szokásaikkal állnak összefüggésben vagy a hosszabb együttélés tapasztalatain alapulnak. Előfordul, hogy ilyenkor egymás sajátos magatartását is a bíróság tudomására hozzák, ezáltal a saját előnyösebb nevelési képességeiket állítva előtérbe. A bontóperben a felek kérelmére különösebb indokolás nélkül is zárt tárgyalás elrendelésére van eljárásjogi lehetőség. Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő jelentőséget annak az egyébként helyes megállapításának, hogy az eljárás során a feleket fokozottabb tűrési kötelezettség terheli. A sérelmezett kijelentés a bontóperben eljáró bíróság és a felek képviselőin kívül nem juthatott más tudomására, széles körben nem került nyilvánosságra. A házassági bontóperben hozott első- és másodfokú ítéletekben a felperes által kifogásolt kitétel nem szerepel. A sérelmezett minősítés, bírálat a válási konfliktus folytán kialakult vitás helyzetből ered, amely a felperes által sem vitatott egyéb peradatok alapján nem minősíthető ténybeli alapot nélkülöző, önkényes megítélésnek. A II. rendű alperes által az I. rendű alperes megbízásából készített beadványban foglalt kifejezések sem tartalmukban, sem megfogalmazásukban nem hordoznak a felperesre nézve olyan jogsértő jelleget, amely indokolná a Ptk. 76. §-a alapján a becsület megsértésének a megállapítását. Jogsértés hiányában a nem vagyoni kártérítés iránti kereset is alaptalan.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben tartalma szerint a jogerős ítélet részben való hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítéletnek a II. rendű alperes vonatkozásában a jogsértést megállapító, valamint az elégtétel adására kötelező rendelkezésének a helybenhagyását, és a II. rendű alperes terhére megállapított nem vagyoni kártérítés összegének a kereset szerinti felemelését kérte.
- [8] Felülvizsgálati álláspontja szerint az elsőfokú bíróság részletes bizonyítási eljárás lefolytatását követően helyesen állapította

meg, hogy a II. rendű alperes megsértette a felperes becsületét azzal, hogy náci eszméket vallónak minősítette és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy ezért a II. rendű alperes nem vagyoni kártérítés megfizetésére köteles, annak összegszerűsége azonban nem áll a jogsértéssel arányban. A másodfokú bíróság tévesen értékelte a jogsértést kizáró körülménynek, hogy a kifogásolt kijelentés szűk körben, zárt tárgyaláson hangzott el, illetve a felek bontóperben fokozott idegállapotát. Ez utóbbi a jogi képviselőként eljáró II. rendű alperes részéről egyébként sem értékelhető, a jogsértés megtörténtének megállapítását pedig nem befolyásolhatja az a körülmény, hogy a nyilvánosság milyen körét érinti. Ez utóbbi a nem vagyoni kártérítés megítélése körében értékelhető, amelyet az elsőfokú bíróság figyelembe is vett. A jogsértés már önmagában megalapozza a nem vagyoni kártérítési igényt. Valakit náci eszméket vallónak titulálni pedig a köztudomás szerint is elfogadhatóan nem vagyoni hátrányt okoz. Ettől függetlenül a felperes a perben bizonyította is a jogsértéssel okozati összefüggésben a hátrányát, amikor személyes előadásában azt fejtette ki, hogy milyen pszichés sérüléseket szenvedett el és szorongást váltott ki benne az elhangzott kijelentés. Mindezek alapján a keresetben igényelt nem vagyoni kártérítés összegszerűségében nem eltúlzott.

- [9] A II. rendű alperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [10] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálja felül. A jogerős ítéletnek az I. rendű alperessel szemben a keresetet elutasító rendelkezése felülvizsgálattal nem volt támadott.
- [11] A felperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolva, hogy a jogerős ítélet elutasította a jogsértés megállapítása, valamint az objektív és szubjektív jogkövetkezmények alkalmazása iránti keresetét - tartalmilag - a Ptk. 84. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjainak megsértésére hivatkozott.
- [12] A Ptk. 76. §-a alapján a becsület megsértése abban az esetben állapítható meg, ha az érintett személyre vonatkozó közlés - annak tartalmára és a tartalom valóságára tekintet nélkül - aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, megalázó. Általánosságban kijelenthető, hogy a peres felek között a polgári perben tett értékelő nyilatkozat, következtetés önmagában még akkor sem jogsértő, ha téves, megalapozatlan vagy a másik fél számára kedvezőtlen. Indokolatlanul bántó, sértő, megalázó kijelentést azonban sem a perbeli jogérvényesítés, sem a védekezés nem indokolhat, ezért az ilyen közlés becsületsértő.

- [13] A felülvizsgálati kérelem alapján az I. rendű alperes képviselőjében eljáró ügyvéd II. rendű alperes jogsértésért fennálló felelősségét kellett megítélni. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a Ptk. 75. §-a alapján a személyiségi jogokat mindenki, tehát a jogi képviselő is köteles tiszteletben tartani, és valakire a „náci” kifejezés használata alkalmas lehet az érintett személy becsületének megsértésére. Az ítélezési gyakorlatnak megfelelően személyhez fűződő jogot sért az a magatartás, amikor valakit minden ténytartalom nélkül hoznak összefüggésbe egy elmarasztalt társadalmi jelenséggel, illetve az érintett személyt tények megjelölése nélkül minősítik egy politikai nézetrendszer követőjének. Az adott esetben azonban az alperesek bizonyították azt az eljárás során, hogy a per tárgyává tett nyilatkozat nem nélkülözött minden ténybeli alapot.
- [14] A kifogásolt közlés jogsértő tartalmának vizsgálata során helytállóan értékelte a másodfokú bíróság, hogy az adott esetben nem csupán általánosságban tett kijelentésről van szó, hanem a konkrét ügyben, a házasság felbontása iránt folyamatban volt perben a jelen ügy felperesének gyermeknevelésre való alkalmassága cáfolatára tett előadást a jogi képviselő II. rendű alperes. Nem kétséges, hogy valakit a társadalmilag széles körben elítélt „náci” eszmerendszerhez közelállónak minősíteni rendkívül erőteljes megfogalmazás. A felperes periratokhoz becsatolt fotókon látható könyvei, a Hitler képmásával címkézett borospalackja, a Magyar Gárda tagság ténye összességükben arra az okszerű következtetésre adnak alapot, hogy a felperes világszemléletét szélsőségesnek minősítő jelző használata véleményként nem önkényes, a való tényektől nem elrugaszkodott. Amint azt a másodfokú bíróság is helyesen értékelte, a per tárgyát a gyermekelhelyezés tárgyában folytatott jogvitában tett nyilatkozat képezi, amikor is a felek életük olyan részleteit is a bíróság elé tárják, ami más esetben nem történik meg. Ilyen körülmények között a házassági bontóperben a gyermekelhelyezés kérdésben folyó vitában annak kinyilvánítása, hogy a náci eszme és nevelésmód nem teszi alkalmassá a felperest a gyermeknevelésre, amennyiben nem nélkülöz minden valóság-alapot, nem haladja meg az adott eljárás kereteit. Ebben az összefüggésben a kifogásolt közlés - a perben feltárt körülményekre tekintettel - a kifejezésmódjában sem tekinthető indokolatlanul bántónak, megalázónak.
- [15] Mindezek alapján a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes keresetét, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [16] Ptk. 76. §

Záró rész

- [17] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a II. rendű alperes jogi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [18] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2017. május 24.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

Vné

tisztviselő